

TIZENHARMADIK FEJEZET

A SZTÓJAY-KORMÁNY

NOHA AZ 1944. MÁRCIUS 19-I KORONATANÁCSI ÜLÉSEN történt hivatalos lemondásával, majd néhány tagja röviddel ezután bekövetkező letartóztatásával a Kállay-kormány minden tekintetben megszűnt, hivatalosan csak március 22-én oszlatták fel.¹ A két időpont között lázas tárgyalások folytak Veesenmayer vezetésével egy olyan új kormány megalakításáról, amely élvezné a Harmadik Birodalom bizalmát.

A tárgyalásokat kezdetben kudarccal fenyegették a különböző német és magyar párt- és kormányzervek ellentmondó érdekei és hatalmi harcai. Himmler és a Birodalmi Biztonsági Főhivatal, kívánságaikat Ernst Kaltenbrunner közvetítésével tudtul adva, ragaszkodtak ahhoz, hogy tisztán náci típusú kormány alakuljon annak a Magyar Nemzeti Szocialista Pártnak az irányításával, amelyet Pálffy Fidél és Baky László szervezett és vezetett. (A különböző politikai pártokról lásd az 1. és 2. fejezetet.) A német külügyminisztérium és Veesenmayer inkább a koalíciós kormány felé hajlott, amely a Magyar Nemzeti Szocialista Párt és az Imrédy Béla vezette Magyar Megújulás Pártja vezetőiből alakulna meg.²

Horthy, noha nagyon szerette volna előmozdítani a németeknek is elfogadható új magyar kormány megalakulását – „hogy véget érjen az ország katonai megszállása” –, hevesen tiltakozott az ellen, hogy Imrédyt – Veesenmayer első választottját – nevezze ki miniszterelnöknek. Horthy megvetette Imrédyt, és állandóan úgy emlegette, mint „a zsidót”³. A kormány eredetileg Kállay első javaslatával kacérkodott, hogy alakítsanak a különböző minisztériumok rangidős közigazgatási államtitkáraiból szakértői kormányt, ezt az elgondolást azonban Veesenmayer kereken elutasította.⁴

Noha ideológiai meggyőződése rendíthetetlen volt, Veesenmayer elsősorban mégiscsak arra törekedett, hogy olyan új kormány jöjjön létre, amelynek segítségével maximális gazdasági és katonai hozzájárulást csikarhat ki a Harmadik Birodalom számára, és megvalósíthatja a végleges megoldást.⁵

A Führer deklarált óhajainak megfelelően Veesenmayer azért akarta mindenáron elérni ezeket a célokat, hogy – a „bajtársiasság és fegyverba-